

Landelijke Klachtencommissie onderwijs

(mr. M.E.A. Wildenburg, drs. M.J.M.N. van der Drift, R. Limper)

Uitspraaknr. 08.084/131/138

Datum:

5 november 2008

Begeleiding, afname LWOO-onderzoek bij begaafde leerling; onderzoeksrapport verstrekt aan scholen voor vervolgonderwijs, communicatie, AMK-melding; klacht gedeeltelijk gegrond; primair onderwijs.

De klacht

De ouders van een ex-leerling van de school klagen erover dat het onderzoek naar toelating tot het leerweg ondersteunend onderwijs niet had mogen plaatsvinden en dat dit rapport derhalve ook niet aan scholen voor voortgezet onderwijs had mogen worden verstrekt. Dit heeft geleid tot afwijzing van hun zoon op een aantal scholen. (LKC 08.084)

De ouders klagen er tevens over dat de groepsleerkracht groep 8 en mentor van hun zoon in telefonische contacten met een aantal scholen heeft aangegeven dat naar zijn mening hun zoon in het speciaal onderwijs zou moeten worden geplaatst, hetgeen eveneens heeft bijgedragen aan een afwijzing van de leerling. (LKC 08.131)

De ouders klagen er ten slotte over dat de intern begeleidster melding heeft gedaan van mishandeling bij het AMK omdat zij hun zoon niet naar het speciaal onderwijs willen sturen. (LKC 08.138)

De feiten

De zoon heeft aan het einde van schooljaar 2007/2008 het basisonderwijs verlaten. Tot de zomer van 2005 volgde hij onderwijs aan een leerwag-scholen. Daarna is hij ingestroomd in groep 6 van de school waartegen deze klacht gericht is. Begin 2006 heeft de toenmalige intern begeleidster met de ouders gesproken over doorverwijzing naar GGZ om een door haar vermoede aandoening in het autistisch spectrum te laten onderzoeken en eventueel te behandelen. Eind 2006 is de zoon met instemming van zijn ouders aangemeld bij het zorgplatform. Hierop is geen verdere actie gevolgd. Eind 2007 heeft de zoon meegedaan aan een onderzoek voor leerwegondersteunend onderzoek (LWOO-onderzoek). Halverwege 2008 heeft een gesprek plaatsgevonden tussen de adjunct directeur, de intern begeleidster en de ouders, waar de intern begeleidster heeft aangekondigd over te zullen gaan tot een melding bij het AMK. Na de zomervakantie heeft de school een AMK-melding gedaan wegens het onthouden van zorg.

De zoon heeft de Cito-toets met een score van 542 punten afgerond. Hij is afgewezen op alle scholen voor voortgezet onderwijs in de stad waarvoor hij na het verlaten van het basisonderwijs was aangemeld. Hij is ten tijde van de klachtbehandeling wel leerplichtig maar niet ingeschreven op een school voor voortgezet onderwijs.

De directeur van de school is in functie sinds begin van het schooljaar 2008/2009 en heeft de periode waarop de klacht betrekking heeft niet meegemaakt omdat hij toen nog niet op de school werkte. De interim directeur van het schoolbestuur is naar de zitting meegekomen als informant, omdat hij tijdens de periode waarop de klacht betrekking heeft contact met de ouders heeft gehad, zij het over een ander onderwerp.

De intern begeleidster heeft halverwege 2008 haar collega vervangen en is sindsdien bij de zaak betrokken geraakt.

De visie van partijen

Partijen hebben hun standpunten uitgebreid nader toegelicht. De door hen aangehaalde standpunten komen terug in de navolgende overwegingen van de Commissie.

Overwegingen van de Commissie

Ten aanzien van het eerste klachtonderdeel overweegt de Commissie het volgende:

De ouders stellen dat zij, toen zij toestemming gaven voor het LWOO-onderzoek, dachten dat het zou gaan om een onderzoek naar de sociaal-emotionele ontwikkeling van hun zoon. De ouders stellen dientengevolge dat het LWOO-onderzoek niet had mogen worden afgenomen, omdat dit gericht zou zijn op het vmbo of lager en, impliciet, dat zij over doel en inhoud van dit onderzoek onvoldoende zijn geïnformeerd.

Gebleken is dat de school het LWOO-onderzoek met name heeft aangevraagd vanwege het deel dat zich richt op de sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind om daarmee duidelijkheid te krijgen over de meest geëigende vorm van begeleiding voor de zoon op een school voor havo/vwo.

Het LWOO-onderzoek is niet opgezet om een dergelijke vraag te beantwoorden. Het is een indicatiegericht onderzoek en geeft primair inzicht in de vraag of de leerling kan worden toegelaten tot het LWOO. Het onderzoek geeft geen expliciet uitsluitsel over de vorm van eventuele begeleiding. Bovendien hebben de ouders ter zitting voldoende aannemelijk gemaakt dat zij ten tijde van het ondertekenen van het formulier niet op de hoogte waren van de inhoud van het onderzoek en het feit dat dit zich richt op het vmbo. De Commissie is van oordeel dat de school gegronde redenen had om de sociaal-emotionele ontwikkeling van de zoon te willen onderzoeken teneinde te komen tot een goed vo-advies, maar dat het LWOO-onderzoek hier geen geschikt middel voor is geweest. Het onderzoek is indicierend van aard, er volgen derhalve geen handelingsgerichte adviezen uit omtrent de begeleiding van de zoon.

Naar het oordeel van de Commissie is de ouders onvoldoende uitgelegd dat er een keuze is tussen het speciaal voortgezet onderwijs en een "rugzakje" voor begeleiding waarmee een leerling in principe ook op een gewone vwo-school terecht kan.

De vraag of gegevens van het LWOO-onderzoek doorgestuurd mogen worden naar een school voor voortgezet onderwijs beantwoordt de Commissie in zijn algemeenheid bevestigend. De Commissie acht het voldoende aannemelijk dat de ouders door ondertekening van het aanvraagformulier expliciet hiervoor toestemming hebben verleend. Dat deze toestemming met ondertekening van het formulier wordt verleend staat prominent, omgeven door een kader, op het formulier aangegeven.

Omdat het gewraakte onderzoek zich richt op vervolgonderwijs op vmbo-niveau is het voorstelbaar dat in dit geval het meesturen van het rapport van dit onderzoek niet alleen bij de school voor voortgezet onderwijs X, maar ook bij de andere scholen voor voortgezet onderwijs waar de zoon was aangemeld tot onbedoelde conclusies heeft geleid.

Gekoppeld aan de door de groepsleerkracht groep 8 en mentor van de zoon in zijn contacten met scholen waar de zoon was aangemeld, uitgesproken zorg voor de zoon in een grootschalige omgeving, acht de Commissie het voorstelbaar dat de ontvangers van deze informatie hieruit de conclusie hebben getrokken dat het gaat om een "zorgleerling" zoals bedoeld in LWOO of cluster 4 onderwijs en dit niet hebben kunnen rijmen met het havo/vwo-advies in het onderwijskundig rapport.

Hoewel de Commissie in het algemeen niet van oordeel is dat na verleende toestemming door de ouders een rapport van een LWOO-onderzoek niet zou mogen worden meegestuurd naar het voortgezet onderwijs, oordeelt de Commissie dat waar dit onderzoek niet het beoogde resultaat had gehad (inzicht in de gewenste vorm van begeleiding voor de zoon) en bovendien gericht is op leerlingen met een leerachterstand in het vmbo het rapport in dit geval niet had mogen worden meegestuurd. De klacht hierover is gegrond.

Het tweede deel van de klacht concentreert zich op de vermeende uitspraken van de groepsleerkracht in zijn contacten met vo-scholen dat de zoon op het speciaal onderwijs geplaatst zou moeten worden. De groepsleerkracht zou dit letterlijk tegen de ouders hebben gezegd voor de zomervakantie.

Ter zitting heeft de groepsleerkracht dit nadrukkelijk ontkend en verklaard dat hij in alle contacten met vo-scholen zijn zorg heeft uitgesproken over de zoon in een grootschalige setting. De groepsleerkracht heeft in een reactie op de afwijzingsbrief van school X voor het regulier onderwijs aldaar ter zitting aangegeven dat de conclusie van school X dat hij geadviseerd zou hebben tot plaatsing in het voortgezet speciaal onderwijs onjuist is. Dat school X dit heeft opgeschreven wil nog niet zeggen dat hij dit ook heeft gezegd. De Commissie heeft niet kunnen vaststellen dat de groepsleerkracht geadviseerd zou hebben tot plaatsing in het speciaal onderwijs. De klacht hierover is ongegrond.

Het derde deel van de klacht concentreert zich op de AMK-melding. Partijen weerspreken elkaar of tijdens het gesprek halverwege 2008 door de intern begeleider de melding zou zijn geplaatst in het kader van mishandeling. De Commissie heeft niet kunnen vaststellen wat er tijdens dit gesprek woordelijk is gezegd en heeft derhalve niet kunnen vaststellen of daadwerkelijk over kindermishandeling is gesproken.

Onderdeel van de klacht vormt ook de vraag of de intern begeleider tot de AMK-melding mocht overgaan.

De Commissie is van oordeel dat de school voldoende aannemelijk heeft gemaakt dat bij de zoon sprake is van een zorgvraag. De ouders ontkennen dit ook niet, maar hebben blijkens het dossier en de toelichting ter zitting gedurende de driejarige periode op de school niet of nauwelijks willen meewerken aan nader onderzoek om de zorgbehoefte van de zoon vast te stellen.

De intern begeleider heeft ter zitting uitvoerig toegelicht dat de melding is gedaan wegens het onthouden van zorg toen bleek dat de ouders hun zoon ook bij de aanvang van het nieuwe schooljaar nog niet hadden aangemeld bij de SOS-klas. Concreet was de zoon afgewezen op alle vo-scholen in de stad, volgde hij op dat moment geen onderwijs en was hij ook niet op een opvangvoorziening aangemeld. De ouders hebben die aanmelding nog dezelfde dag gedaan, maar hebben de zoon na een week alweer thuis gehouden.

Nu de zoon met ingang van de zomervakantie van 2008 geen leerling meer was op het basisonderwijs en nog niet was aangemeld op een school voor voortgezet onderwijs was de enig overgebleven mogelijkheid om vast te stellen wat de zorgbehoefte van de zoon in het voortgezet onderwijs zou zijn de tijdelijke opvang in de SOS-klas. Dit is mede veroorzaakt doordat de ouders en de school met wederzijdse instemming in een eerder stadium alle kaarten gezet hebben op aanmelding voor de "hoogbegaafden klas". In de gegeven omstandigheden is de Commissie van oordeel dat er gereede aanleiding bestond tot het doen van een melding wegens onthouding van zorg. Voorgaande overwegende acht de Commissie de klacht ten aanzien van de AMK-melding ongegrond.

Ambtshalve overweging

De Commissie heeft er ter zitting uitdrukking aan gegeven dat het thuisblijven van de zoon, leerplichtig, niet acceptabel is.

De Commissie heeft tijdens de zitting aan de informant gevraagd of hij zijn invloed zou kunnen aanwenden om aan deze ongewenste situatie een eind te maken. De informant heeft toegezegd contact op te zullen nemen met het schoolmaatschappelijk werk zodat deze samen met de ouders naar de SOS-klas zou kunnen gaan om sluitende afspraken te maken over herplaatsing van de zoon. De informant heeft dit toegezegd en de ouders hebben ermee ingestemd hieraan mee te werken zonder voorwaarden vooraf.

Het oordeel van de Commissie

De klacht over het LWOO-onderzoek en het verstrekken van het rapport aan scholen voor voortgezet onderwijs is gegrond; voor het overige is de klacht ongegrond.

Aanbevelingen van de Commissie

De Commissie beveelt het schoolbestuur aan te bevorderen dat van belangrijke gesprekken met ouders een verslag wordt gemaakt, zeker in situaties waarbij sprake is van een nadrukkelijk meningsverschil.